

Lockdown en winkelhaak

Christus Triumfatorkerk, 19 april 2020, een internetviering
(<https://www.youtube.com/channel/UC6XNEbRxCdnitaY3VUnJY4g>)

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Lezing: Johannes 20, 19-29

Komen

- De klokkenluiden
- We steken de Paaskaars aan
- Welkomstwoord
- Aanvangslied: 'Zie de aarde wordt weer wakker' (uit 'Als de graankorrel sterft...', oratorium voor de Veertigdagentijd en Pasen Veertig dagen' – Marijke de Bruijne en Chris van Bruggen)
- Moment van Stilte
- Begroeting en Bemoediging
- Drempelgebed
- Psalm van de Zondag Psalm 81: 1, 3 en 4
- Kyriegebed
- Glorialied: 'Kondig het jubelend aan' (Lied 659: 1, 2 en 6)

Woord

- Gebed van de zondag
- Schriftlezing Johannes 20: 19-29
- Lied 'Vrede zij U' (Evangelische Liedbundel 79)
- Preek

Ik heb deze week laminaat gelegd bij een nichtje dat een nieuw appartement gaat betrekken. Heerlijk concreet werk na alle hectiek en drukte van de afgelopen weken rond Pasen.

Even het verstand op nul en meten, aftekenen, zagen en leggen. En aan het einde van de dag zie je tenminste wat je gedaan hebt. Een leeg huis, met een prachtige vloer.

Een onmisbaar gereedschap bij laminaat leggen, of sowieso bij zagen en timmeren, dat is dit ding, dat ik vandaag mee heb genomen. Een winkelhaak.

Ik denk dat Gerrit Visser en Jan Ammeraal er beter mee overweg kunnen dan ik. Maar je kunt er mee opmeten, en je kunt vooral heel goed zien of de streep die je trekt wel echt recht is. Of hij wel haaks op de plank staat die je aftekent.

Of het wel een beetje in de haak is, zeg maar. En juist daar gaat het om vandaag.

Want het leuke van die winkelhaak is, dat hij het symbool voor de apostel Tomas is geworden.

Op oude schilderijen staat Tomas vaak afgebeeld met een winkelhaak. Kijk maar op uw liturgie, of op onze website, of in de nieuwsbrief die afgelopen vrijdag is gemaald.

Waarom staat Tomas vaak afgebeeld met een winkelhaak? - Nou, dat lijkt me duidelijk. Tomas wil weten of het wel in de haak is, want zijn collega-leerlingen hem vertellen. Om het wel klopt. Dat zij echt Jezus hebben gezien op die avond van de opstanding, toen hij er nu net niet bij was.

Het heeft Tomas de bijnaam 'ongelóvige Tomas' opgeleverd. Hij is de leerling die eerst moet zien en dan pas kan geloven. Hij is het die alle zo nodig eerst moet nagaan – voordat hij gelooft dat het

echt klopt; die zich pas haaks kan houden als alle geloofs-haken en ogen zijn opgeruimd.

Tomas wil het graag zeker weten.

En daarmee heeft hij natuurlijk het grootste gelijk van de wereld. Ze kunnen hem zo veel

vertellen, zijn collega-leerlingen. Hij wil het met eigen ogen zien, dat Jezus is opgestaan.

Hij wil het ook zien, wat zij gezien hebben: Hij wil het ook kunnen zeggen: Ik heb de Heer gezien!

Hij wil bevestiging van zijn geloof.

En wat Tomas vraagt, dat vragen wij natuurlijk allemaal.

Wij lopen allemaal met zo'n winkelhaak rond.

En als wij zelf niet zoeken naar bewijzen, dan doet de buiten wereld dat wel aan ons.

Ik vermoed dat we allemaal wel eens zo'n gesprek hebben gehad, met een niet kerkelijke

kennis. Een overtuigde atheïst, of een oprechte zoeker. Op een receptie of een

verjaardagsfeestje, in de pauze op school of in het café. Toen dat allemaal nog mocht. Zo'n

gesprek met van die dwingende vragen: hoe weet jij dan dat God bestaat? Waar haal jij dan dat geloof in de opstanding of in leven na de dood vandaan?

En deze vragen zijn de vragen nog dwinger. Waar vind ik iets van God wat ons nu overkomt? Of opstanding?

Tomas wil bewijzen. Op de mooie verhalen van zijn vrienden houdt hij het niet vol.

En hij krijgt bewijzen!

Want precies een week later, opnieuw op een eerste dag van de week, op de achtste dag van

Pasen, gebeurt er precies hetzelfde. De deuren zijn gesloten, maar Jezus komt in hun midden

staan en zegt: "Ik wens jullie vrede!" Hij krijgt wat hij vraagt, Tomas. Tomas is de kritische

objectieve denker. Tomas is de wetenschapper, die bewijzen wil. Hij meet na wat hij ziet, met

zijn winkelhaak en hij controleert of alles wel in de haak is. Hij krijgt vandaag zijn bewijs. Zalig zijn zij die niet zien en toch geloven!

Ongelofelijk – als ik toch eens zo iets zou meemaken...

En toch is dat maar de helft van het verhaal.

Want er gebeurt vandaag ook iets met Tomas. Tomas vraagt om een objectieve, experimenteel

na te meten, ervaring. Dezelfde proefopstelling als een week eerder bij de anderen, maar op

deze achtste dag, krijgt hij meer. Er valt hem een ervaring toe. Hij ziet niet alleen Jezus, met de

wonden in zijn handen en zijn zij. Het is de vraag of dat simpele experiment hem had geholpen.

Nee, Tomas voelt en ziet het opeens, hij voelt het van binnen, op deze achtste dag. Hij ervaart dat Jezus leeft!

En dat gebeurt niet in je verstand, dat gebeurt in hart, of waar ook maar je gevoel, je emotie

zetelt. Alles wees erop dat Jezus dood was en voorgoed voorbij. De soldaten aan het kruis

hebben zijn dood met nadruk vastgesteld, hij is dood en begraven, en toch ervaart Tomas hier

dat Jezus leeft! Hij hoort een stem die de stilte van het graf opheft.

Tomas wilde zien, en hij kreeg wat hij wilde; maar wat hij zag was veel meer dan zijn verstand,

zijn begrip en beheersing konden vatten.

Wat hier gebeurt is opstanding in een notendop. Tomas wordt opgewekt uit zijn georganiseerde

en vastomlijnde leventje. De kaders van zijn leven vallen weg. Deze ontmoeting met Jezus, met

God zelf – 'mijn Heer en Mijn God'- maakt hem pas echt mens, doet hem opstaan, als wordt hij

opnieuw geschapen. De leerlingen ontvingen opnieuw de levensgeest een week ervoor, toen

Jezus op hen blies, zoals God ooit Adam opwekte toen hij hem de levensadem inblies. Tomas

overkomt het nu. Als hij het uitroept: Mijn Heer, Mijn God.

Hij wordt op een ander spoor van denken, van geloven, van leven, gezet. Geen leven van

narekenen meer, maar een leven van overgave. Een opgewekt leven.

Bij elkaar in een huis.

Gesloten deuren.

Min of meer opgesloten en tot elkaar veroordeeld.

Waar doet dat toch aan denken?

De leerlingen zitten in een *lockdown*. Zelfisolatie.

En daar ontmoeten ze de opgestane.

Het leven staat op de kop. Alles is anders. Geen idee hoe de toekomst eruit ziet. Onzekerheid en angst voor de toekomst. Nu worden de echte vragen gesteld. Waar vind ik mijn houvast? Wat houdt mij gaande? Wat houdt mij in leven. Wie zijn er nu voor me? En wat telt er nu echt?

Waar vind ik iets van de opgestane in mijn huis, in mijn leven. Want de opgestane Heer liet zich niet hinderen door gesloten deuren. Hij is er gewoon. En hij wenst ons juist ook in deze dagen *Sjaloom!* Vrede voor jou!

De vraag die vandaag op tafel ligt in onze huizen is of wij iets van Jezus herkennen in dit nieuwe leven. In de wonden die in ons samenleven zijn geslagen.

Of wij het zien dat God alleen God voor ons kan zijn, als hij ons in onze gekwetstheid, in onze beslotenheid opzoekt en nabij is. En daar mag je best kritisch over praten met elkaar, daar mag je dan best de winkelhaak naast leggen, en het er met elkaar over hebben. Waar vind ik nu houvast? Waar vind ik in deze dagen vrede? Met God, met de mensen om me heen, met mezelf? Wat is er echt waardevol. Als we zo op onszelf zijn teruggeworpen ontdekken we dat weer opnieuw.

Tomas hebben we hard nodig in deze tijd.

Tomas met zijn winkelhaak. Hij laat zien waar het echt om gaat. Jezus leeft. Hij geeft ons vrede.

Hij brengt ons bij elkaar in Gods Geest.

De opgestane leeft in ons, in jou in u, in mij. Elke keer als we elkaar vrede wensen. Als we iets van Jezus ontdekken in de ander. En het uitroepen, mijn Heer, mij God.

Amen.

- Muzikaal intermezzo

Antwoord

- Lied: 'Opnieuw geboren'
- Mededelingen.
- Collecte
 1. A Rocha Den Haag - Hart voor de Schepping: NL45 TRIO 2000 6140 43, t.n.v. St. A Rocha Nederland te Amersfoort, o.v.v. Gift Natuurbeschermingswerk
 2. Christus Triumfatorkerk: NL52 INGB 0005 1440 61, t.n.v. St. Chr. Triumfatorkerk
- Gebeden

Gaan

- Slotlied 'de toekomst van de Heer is daar' (Lied 767: 1, 2, 3 en 4)
- Zegen
- Uitgeleide: 'Licht, licht, alles wordt licht' (uit 'Als de graankorrel sterft...', oratorium voor de Veertigdagentijd en Pasen Veertig dagen' – Marijke de Bruijne en Chris van Bruggen)